

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΓΙΟΙ»

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ

ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση του
Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων
Πέτρου & Παύλου
Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και
Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄
Τηλ. 2108027738

E-mail : agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΙΟΥΛΙΟΥ 2018 Η' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Μαρίας Της Ματθαλῆνης Της καλλιπαρθένου μυροφόρου, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος.

Έτος 11^ο Τεύχος 488

Ο πολλαπλασιασμός τῶν ἄρτων

(Αγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς)

Γιατί ὁ Κύριος δὲν μετακίνησε ὄρη ἀπὸ ἓνα σημεῖο σὲ ἄλλο ἢ δὲν τὰ ἔριξε στὴν θάλασσα; Θὰ μπορούσε νὰ τὸ κάνει κι αὐτό, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Γιατί λοιπὸν δὲν τὸ ἔκανε; Ἐκεῖνος ποὺ μπορούσε νὰ διατάξει τὴν τρικυμισμένη θάλασσα καὶ νὰ γαληνέψει, τοὺς ἀνέμους καὶ νὰ ἡρεμήσουν, σίγουρα θὰ μπορούσε νὰ μετακινήσει ὄρη καὶ νὰ τὰ ρίξει

στὴν θάλασσα. Ποιό σκοπὸ ὅμως θὰ εἶχε ὑπηρετήσει ἔτσι; Κανέναν. Γι' αὐτὸ κι ὁ Κύριος δὲν ἔκανε τέτοιο θαῦμα. Ὑπῆρχε ὅμως μεγάλη ἀνάγκη νὰ γαληνέψει ἡ θάλασσα καὶ νὰ ἡρεμήσει ὁ ἄνεμος, γιατί ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ ἔκραζαν γιὰ βοήθεια, ἐπειδὴ κινδύνευαν νὰ πνιγοῦν.

Μόνο οἱ δαίμονες κι οἱ ἁμαρτωλοὶ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Χριστὸ θαύματα ποὺ εἶναι ὑπερβολικὰ κι ἀχρείαστα, ὄχι ἀπαραίτητα. Προσέξτε τί ἀνόητα πράγματα ζήτησε ὁ σατανᾶς ἀπὸ τὸν Κύριο: νὰ μετατρέψει τὶς πέτρες σὲ ψωμιὰ στὴν ἔρημο, νὰ πηδήσει κάτω ἀπὸ τὸ περὺγιό τοῦ ναοῦ! Κοιτάξτε τώρα καὶ τοὺς σκληροτράχηλους ἁμαρτωλοὺς, τοὺς Φαρισαίους. Εἶχαν δεῖ πολλὰ

θαύματα τοῦ Χριστοῦ, πού τά ἔκανε ὅλα γιά νά βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τοῦ ζητοῦσαν ἔπειτα νά κάνει κάποια ἄσκοπα κι ἀνώφελα θαύματα, ὅπως τὸ νά ρίξει κάποιο βουνὸ στὴν θάλασσα! Ὁ Κύριος ἀρνιόταν νά κάνει τέτοια θαύματα, νά ἱκανοποιήσει τέτοιες ἀπαιτήσεις τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Ποτὲ ὅμως δὲν ἀρνήθηκε νά κάνει θαύματα πού ἦταν ἀπαραίτητα, ἐπειδὴ ὑπηρετοῦσαν τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο περιγράφει ἓνα τέτοιο ἀπαραίτητο καὶ χρήσιμο θαῦμα: τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν ἄρτων στὴν ἔρημο. Αὐτὴ δὲν ἦταν κάποια ἀκατοίκητη ἔρημος, μία ἔρημος ὅπου μόνο ὁ διάβολος κατοικοῦσε. Ἦταν μία ἔρημος ὅπου βρέθηκαν πάνω ἀπὸ δέκα χιλιάδες πεινασμένοι ἄνθρωποι. Τὸ συμπέρασμα γιά τὸν ἀριθμὸ τους προκύπτει ἀπ' ὅσα γράφει ὁ εὐαγγελιστής, πῶς τὸ πλῆθος ἦταν πέντε χιλιάδες ἄντρες, χωρὶς νά συνυπολογίσει τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά.

«Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν» (Ματθ. ιδ' 14). Αὐτὸ ἔγινε τὴν ἐποχὴ πού ὁ βασιλιάς Ἡρώδης εἶχε ἀποκεφαλίσει τὸν Ἰωάννη τὸν Βαπτιστή. Κι ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς ἐπιβιβάστηκε σ' ἓνα πλοῖο κι ἀναχώρησε «εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν» (Ματθ. ιδ' 13). Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ τὸ ἀναφέρουν καὶ οἱ τέσσερις εὐαγγελιστές. Μερικοὶ ἀναφέρουν περισσότερες λεπτομέρειες, ἄλλοι λιγότερες. Σύμφωνα μὲ τὸν Ἰωάννη, ὁ Κύριος μπῆκε στὸ πλοῖο κοντὰ στὴν Τιβεριάδα καὶ πέρασε στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς θάλασσας τῆς Γαλιλαίας, πού ὀνομάζεται καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδας. Ὁ Λουκᾶς λέει πῶς «ὑπεχώρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλούμενης Βηθσαϊδᾶ» (θ' 10).

Τὸ συνήθιζε ὁ Κύριος ν' ἀποσύρεται συχνὰ στὴν ἔρημο, σὲ ἐρημικὲς τοποθεσίες καὶ σὲ βουνά. Τὸ ἔκανε αὐτὸ γιά τρεῖς λόγους: Πρῶτον, γιά νά κάνει σύντομα διαλείμματα ἀπὸ τίς ἐντατικὲς καὶ πολυσχιδεῖς δραστηριότητές Του, ὥστε νά χωνέψουν κι οἱ ἄνθρωποι τίς διδαχές Του καὶ τὰ θαύματα πού εἶχε κάνει. Δεύτερον, γιά νά δώσει τὸ παράδειγμα στοὺς ἀποστόλους καὶ σὲ μᾶς πῶς εἶναι ἀπαραίτητο ν' ἀποσυρόμαστε, νά εἰσερχόμαστε στὸ ταμιεῖο μας (Ματθ. ζ' 6), γιά νά παραμένουμε στὴν προσευχὴ μόνοι μας μὲ τὸν Θεό. Ἡ ἡσυχία κι ἡ σιωπὴ καθαρίζουν τὸν ἄνθρωπο, τοῦ διδάσκουν τὴν ὑποταγὴ στὸν Θεὸ καὶ τοῦ χαρίζουν πνευματικὴ διαύγεια καὶ δύναμη. Τρίτον, γιά νά μᾶς δείξει πῶς ὁ καλὸς καὶ χρήσιμος ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νά κρυφτεῖ – «Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη» (Ματθ. ε' 14). Ἔτσι ἔδειξε κι ἐπισήμανε ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς τόπος γιά τοὺς ἐρημίτες καὶ τοὺς μοναχοὺς.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τὸ ἔχει ἀποδείξει αὐτὸ χιλιάδες φορές. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνας μοναδικὸς ἐρημίτης, ἄνθρωπος τῆς προσευχῆς καὶ θαυματουργός, πού νά κατόρθωσε νά κρυφτεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Πολλοὶ

ρωτᾶνε ἀναιτιολόγητα: Τί κάνει ὁ μοναχὸς στὴν ἔρημο; Δὲν θὰ ἴταν καλύτερα ὁ μοναχὸς νὰ μένει στὸν κόσμο, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ τοὺς ὑπηρετεῖ; Πῶς ὅμως μπορεῖ νὰ φωτίσει ἓνα κερὶ ποὺ δὲν εἶναι ἀναμμένο; Ὁ μοναχὸς κουβαλάει τὴν ψυχὴ του στὴν ἔρημο σὰν κερὶ ἄκαφτο. Τὴν φέρνει στὴν ἔρημο γιὰ νὰ τὴν ἀνάψει μὲ προσευχὴ, μὲ νηστεία, μὲ περισυλλογὴ καὶ ἄσκηση. Ἄν κατορθώσει νὰ τὴν ἀνάψει, τὸ φῶς Του θὰ λάμψει σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμο. Ὁ κόσμος θὰ τὸν ἀκολουθήσει καὶ θὰ τὸν βρεῖ, ἀκόμα κι ἂν αὐτὸς κρυφτεῖ στὴν ἔρημο, σὲ ἀπομακρυσμένα βουνὰ ἢ σὲ ἀπρόσιτες σπηλιές. Ὁχι, ὁ μοναχὸς δὲν εἶναι ἄχρηστος. Εἶναι ἰκανὸς νὰ γίνεῖ πολὺ πιὸ χρήσιμος στοὺς ἄλλους ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλον. Αὐτὸ φαίνεται πολὺ καθαρὰ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ. Μάταια κρυβόταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἔρημο, γιατί τὰ πλήθη τὸν ἔβρισκαν καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Ὁ Κύριος τοὺς κοίταξε καὶ «ἐσπλαχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμένοι ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα» (Ματθ. θ' 36). Κάτω στὶς πόλεις οἱ συναγωγές ἦταν γεμάτες ἀπὸ αὐτόκλητους ποιμένες, ποὺ στὴν πραγματικότητα ἦταν λύκοι μὲ ἐμφάνιση προβάτων. Οἱ ἄνθρωποι τὸ ἤξεραν αὐτό, τὸ ἐνιωθάν, ὅπως ἤξεραν κι ἐνιωθάν τὴν ἀμέτρητη εὐσπλαχνία καὶ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ γι' αὐτούς. Οἱ ἄνθρωποι ἤξεραν καὶ ἐνιωθάν πῶς ὁ Χριστὸς ἦταν ὁ μόνος Καλὸς Ποιμένας, πῶς ἡ μερίμνά Του γι' αὐτούς ἦταν γνήσια, στοργικὴ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαν στὴν ἔρημο. Κι ὁ Κύριος ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. Οἱ ἄνθρωποι ἐνιωθάν πῶς τὸν χρειάζονταν τὸν Χριστό, δὲν τοῦ ζητοῦσαν νὰ θαυματοουργήσει ἀπὸ μάταιη περιέργεια, ἀλλ' ἀπὸ μεγάλη ἀνάγκη. Κι ὁ Μάρκος μᾶς λέει πῶς ἐκεῖ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκει.

«Ὁψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἔρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρηλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα» (Ματθ. ιδ' 15). Ὁ Ματθαῖος δὲν μᾶς λέει τί τὸν κρατοῦσε τόσο πολὺ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Γράφει μόνο πῶς θεράπευσε τοὺς ἀρρώστους. Ὁ Μάρκος τὸ συμπληρώνει αὐτὸ καὶ λέει πῶς τοὺς δίδασκε πολλὰ πράγματα. Προσέξτε πόσο ὁμορφα συμπληρώνουν ὁ ἓνας εὐαγγελιστὴς τὸν ἄλλο! Ὁ Κύριος συνέχισε νὰ διδάσκει τοὺς ὄχλους γιὰ πολλὰς ὥρες, ὥσπου ἄρχισε νὰ νυχτώνει. Ὅλες αὐτὲς τὶς ὥρες ὁ Κύριος δίδαξε τόσο πολλὰ στὸν λαό, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ γεμίσει ὀλόκληρο εὐαγγέλιο. Αὐτὸ τὸ εἶπε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὅταν ἔγραψε πῶς «οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία» (Ἰωάν. κα' 25).

Παρατηροῦμε ὅμως καὶ τὴν ἀγάπη τῶν μαθητῶν: Ἐρημὸς ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρηλθεν. Τὸ πλῆθος πεινάει κι εἶναι ἀργὰ πιά γιὰ νὰ φύγουν καὶ νὰ πᾶνε στὸν τόπο του ὁ καθένας. Τὰ σπίτια τους εἶναι μακριά. Δές, ἐδῶ

ἔχουμε καὶ πολλὲς γυναῖκες, ἔχουμε καὶ παιδιά. Πρέπει νὰ βροῦν τροφή ὅσο πιὸ σύντομα γίνεται. Ἄσ' τους λοιπὸν νὰ πᾶνε στὰ γύρω χωριά, γιὰ νὰ βροῦν κάτι νὰ φᾶνε.

Ὁ Χριστὸς σίγουρα εἶναι πιὸ εὐσπλαχνος καὶ πιὸ στοργικὸς ἀπὸ τοὺς μαθητὲς Του. Μήπως δὲν ἐνιωθε κι ὁ ἴδιος, ὅπως οἱ μαθητὲς Του, πὼς οἱ ἄνθρωποι πεινοῦσαν κι ἢ νύχτα ἦταν κοντά; Καὶ βέβαια ὁ Χριστὸς ἦταν περισσότερο ἐλεήμων καὶ στοργικὸς ἀπὸ τοὺς μαθητὲς Του. Τὶς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων τὶς ἐνιωθε πρὶν ἀπὸ ἐκείνους. Στὴν ἀρχή, ὅπως λέει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, «ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι;» (Ἰωάν. ζ' 5). Ἡ συζήτηση μὲ τὸν Φίλιππο ὅμως τελείωσε κι οἱ ἄνθρωποι μαζεύτηκαν γύρω ἀπὸ τὸν Κύριο μὲ τοὺς ἀσθενεῖς τους. Ὁ Κύριος θεράπευσε πρῶτα ὅλους τοὺς ἀρρώστους κι ἔπειτα ἄρχισε νὰ διδάσκει τοὺς ὄχλους. Ἡ διδασκαλία κράτησε ὡς τὸ βράδυ. Καὶ τότε μόνο σκέφτηκαν οἱ ἀπόστολοι πὼς οἱ ἄνθρωποι θὰ πεινοῦσαν κι ἔπρεπε νὰ φᾶνε.

Ὁ Κύριος τὸ εἶχε προβλέψει αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀρχή. Δὲν μίλησε ὅμως, σκοπίμως. Περίμενε τοὺς ἀποστόλους νὰ θέσουν τὸ πρόβλημα. Κι αὐτὸ τὸ ἔκανε γιὰ δύο λόγους: πρῶτα γιὰ νὰ τοὺς διεγείρει τὴν εὐσπλαχνία καὶ τὴν συμπάθεια καὶ δεύτερον γιὰ ν' ἀποδείξει πόσο ἀδύναμοι ἦταν χωρὶς Ἐκεῖνον. Τοὺς εἶπε ὁ Χριστὸς: «οὐ χρειάν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν» (Ματθ. ιδ' 16). Γνώριζε πὼς αὐτὸ δὲν μπορούσαν νὰ τὸ κάνουν, ἦταν ἀδύνατο ἀνθρωπίνως νὰ γίνει. Τὸ εἶπε ὅμως γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουν πλήρως καὶ νὰ ὁμολογήσουν τὴν ἀδυναμία τους. Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ εἶπαν: «οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας» (Ματθ. ιδ' 17). Σύμφωνα μὲ τὸν εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη, τὰ λιγοστὰ αὐτὰ τρόφιμα δὲν ἦταν δικά τους, ἀνῆκαν σὲ κάποιο μικρὸ παιδί πού βρισκόταν ἐκεῖ. Γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς: «Ἔστι παιδάριον ἐν ὧδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσοῦτους;» (Ἰωάν. ζ' 9). Στὸν Κύριο αὐτὸ τὸ εἶπε ὁ Ἀνδρέας. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πρωτόκλητος τῶν ἀποστόλων ζοῦσε τόσο καιρὸ μαζί Του, ἀκόμα δὲν εἶχε ἐδραιωθεῖ στὴν πίστη, δὲν εἶχε τελειοποιηθεῖ. Αὐτὸ εἶναι φανερὸ ἀπὸ ἐκεῖνο πού εἶπε: ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσοῦτους; Τὸ ψωμὶ ἦταν κριθῖνο. Κι αὐτὸ δὲν ἦταν συμπτωματικόν. Σύμφωνα μὲ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, ἀπ' αὐτὸ μαθαίνουμε πὼς πρέπει νὰ ἱκανοποιούμαστε μὲ ἀπλὲς τροφές, νὰ μὴν εἴμαστε ἀπαιτητικοί. «Ἡ λαίμαργία κι ἡ πολυφαγία εἶναι μητέρες τῆς ἀρρώστιας», συμπληρώνει ὁ ἅγιος πατέρας.